

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

ГЭМТЭЛ СОГОГ СУДЛАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ТӨВИЙН 2021 ОНЫ
САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛД ХИЙСЭН АУДИТЫН
ТАЙЛАН

АУДИТЫН КОД: АХГ-2022/365/НА-СТА-ТШЗ

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг
дараах хаягаар авна уу.

Аудитын хоёрдугаар газрын захирал, тэргүүлэх
аудитор Ц.Наранчимэг
Утас: 261663 Цахим хаяг: naranchimegts@audit.gov.mn
Аудитын менежер: Г.Гүнжидмаа
Утас: 261885 Цахим хаяг: gunjidmaag@audit.gov.mn
Аудитор: Э.Энхбаатар Утас: 261628
Цахим хаяг: enkhbaatare@audit.gov.mn
Аудитыг гэрээгээр гүйцэтгэсэн: Уваа уул Аудит ХХК
Утас: 99108763 Цахим хаяг: uwaauul.audit@gmail.com

Улаанбаатар хот
2022 он

Агуулга

1. Аудитын гэрчилгээ	3
2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл	5
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан	5
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан	7
2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	10
2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан.....	11
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	14
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан.....	16
3. Аудитын тайлан.....	17
3.1 Ерөнхий зүйл.....	17
3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт	17
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал	18
3.4 Материаллаг байдал	18
3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга	18
3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв.....	20
3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг.....	21
3.8 Аудитын гол асуудал	22
3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	22
3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт	22
3.10 Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	23
3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал.....	23
4. Аудитын илрүүлэлт	24
4.1 Залруулсан алдаа	24
4.4 Зөвлөмж.....	24
5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл	26

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ГССҮТ	Гэмтэл согог судлалын үндэсний төв
ТБОНӨХБАҮХАТХ	Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газар
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
ХӨСҮТ	Халдварт өвчин судлалын үндэсний төв
ЭМДҮЗ	Эрүүл мэндийн даатгалын үндэсний зөвлөл
ЭМДС	Эрүүл мэндийг даатгалын сан
ЭМЯ	Эрүүл мэндийн яам

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР

15160 Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг
Бага тойруу-3, Засгийн газрын IV байр
Утас:26-04-37, Факс:51-26-42-30
E-mail: info@audit.gov.mn

ГЭМТЭЛ СОГОГ СУДЛАЛЫН
ҮНДЭСНИЙ ТӨВИЙН ЕРӨНХИЙ
ЗАХИРАЛ Э.ГАЛБАДРАХ ТАНАА

2022.02.24 № 07/347
тавай _____ -ны № _____ -г

Аудитын санал дүгнэлт

Зөрчилгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Гэмтэл согог судлалын үндэсний төвийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Гэмтэл согог судлалын үндэсний төвийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч байгууллагаас хараат бус, аудиторовын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

АУДИТЫН ХОЁРДУГААР ГАЗРЫН
ЗАХИРАЛ, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ц.НАРАНЧИМЭГ

2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1,683,599,876.41	8,145,964,823.50
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	2,000,000.00	69,205,516.61
312	Банканд байгаа бэлэн мөнгө	2,000,000.00	69,205,516.61
3121	Төгрөг	2,000,000.00	69,205,516.61
31215	Нэмэлт санхүүжилтийн харилцах	00.00	22,118,525.05
33	АВЛАГА	48,139,744.00	5,959,830,726.40
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	602,284.00	00.00
33200	Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	00.00	5,919,735,975.00
33300	Татаас, санхүүжилтийн авлага	7,537,460.00	00.00
335	Бусад авлага	40,000,000.00	40,094,751.40
3351	Байгууллагаас авах авлага	40,000,000.00	40,094,751.40
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	1,633,460,132.41	2,116,928,580.49
351	Түүхий эд материал	421,553,517.77	1,069,754,843.49
35110	Тусгай зориулалттай материал	133,875,073.43	651,616,311.35
35130	Эм боох материал	287,678,444.34	418,138,532.14
354	Хангамжийн материал	1,148,550,005.27	983,817,127.63
35410	Бичиг хэргийн материал	13,792,497.61	8,221,180.00
35420	Аж ахуйн материал	38,368,476.75	20,647,225.77
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	738,481,329.66	785,136,608.47
35440	Түлш, шатах тослох материал	22,219,536.34	8,680,134.79
35450	Барилгын засварын материал	132,209,881.00	24,706,600.00
35460	Хүнсний материал	40,965,785.59	25,861,569.00
35470	Бусад хангамжийн материал	109,926,715.00	106,374,009.00
35600	Мал амьтад	63,356,609.37	63,356,609.37
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	28,160,869,284.67	31,038,727,631.00
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	28,160,869,284.67	31,038,727,631.00
392	Биет хөрөнгө	27,239,277,544.67	30,077,730,971.00
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	18,790,945,784.01	18,790,945,784.01
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(737,730,266.32)	(1,079,453,379.92)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	254,088,541.00	257,188,541.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(91,731,818.66)	(113,772,325.47)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	11,520,201,720.93	18,071,002,213.08
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(2,927,885,888.43)	(6,236,562,587.34)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	502,986,272.04	557,185,572.04
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(87,953,000.06)	(184,291,690.64)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	23,622,900.00	23,622,900.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(7,266,699.84)	(8,134,055.76)
393	Биет бус хөрөнгө	921,591,740.00	960,996,660.00
39301	Программ хангамж	7,256,000.00	7,256,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(2,310,000.00)	(2,310,000.00)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	939,244,140.00	979,518,060.00
39304	Хуримтлагдсан элэгдэл	(22,598,400.00)	(23,467,400.00)

3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	29,844,469,161.08	39,184,692,454.50
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	7,537,460.00	1,938,030,327.65
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	7,537,460.00	1,938,030,327.65
413	Өглөг	7,537,460.00	1,938,030,327.65
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	3,879,000.00	297,920,442.92
4136	Бусад өглөг	3,658,460.00	1,640,109,884.73
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	2,061,460.00	1,640,109,884.73
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	1,597,000.00	00.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	29,836,931,701.08	37,246,662,126.85
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	29,836,931,701.08	37,246,662,126.85
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	9,974,253,679.78	9,974,253,679.78
51101	Өмч: - төрийн	9,974,253,679.78	9,974,253,679.78
512	Хуримтлагдсан үр дүн	4,383,584,867.48	11,793,315,293.25
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	4,383,584,867.48	4,383,584,867.48
51220	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	7,409,730,425.77
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	15,479,093,153.82	15,479,093,153.82
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	29,844,469,161.08	39,184,692,454.50

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	41,118,121,245.59	49,687,891,367.45
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	9,927,625,904.98	9,417,958,252.15
120	Нийтлэг татварын бус орлого	9,906,877,704.98	9,193,153,906.15
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	9,812,724,308.03	2,021,873,559.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	4,633,771,636.77	2,002,095,760.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	00.00	19,777,799.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	5,178,952,671.26	00.00
120005	Түрээсийн орлого	94,153,396.95	69,340,451.40
120006	Газрын тосны орлого	00.00	2,090,000.00
122	Тусламжийн орлого	20,748,200.00	224,804,346.00
122001	Хандив тусламж /дотоод/	20,748,200.00	224,804,346.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	31,190,495,340.61	40,269,933,115.30
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	228,991,005.61	1,710,450,939.30
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	28,060,000.00	166,240,273.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	126,329,000.00	1,514,898,666.30
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	74,602,005.61	29,312,000.00
1330	Төсвийн захирагчдаас	10,890,778,100.00	00.00
133001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	10,890,778,100.00	00.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	20,070,726,235.00	38,559,482,176.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	20,070,726,235.00	38,559,482,176.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	36,687,180,701.19	42,239,879,794.92
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	36,687,180,701.19	42,239,879,794.92
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	36,242,162,408.26	41,207,797,054.92
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	11,397,131,967.79	13,081,110,679.53
210101	Үндсэн цалин	7,103,935,276.21	7,695,016,996.26
210102	Нэмэгдэл	2,507,214,915.58	3,749,122,984.27
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	781,379,311.00	724,260,000.00
210104	Урамшуулал	1,004,602,465.00	912,710,699.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	1,479,816,356.00	1,727,222,654.36
210201	Тэтгэврийн даатгал	1,010,114,522.00	1,210,796,629.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	138,426,388.00	135,301,468.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	91,304,972.00	105,012,214.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	21,816,040.00	25,061,387.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	218,154,434.00	251,050,956.36
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	741,889,265.01	834,836,457.01
210301	Гэрэл, цахилгаан	423,406,896.27	447,325,287.18
210302	Түлш, халаалт	155,892,047.38	193,441,201.59

Гэмтэл согог судлалын үндэсний төвийн 2021 оны
санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

210303	Цэвэр, бохир ус	162,590,321.36	194,069,968.24
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	446,995,483.09	581,579,653.98
210401	Бичиг хэрэг	43,642,489.00	64,583,959.60
210402	Тээвэр, шатахуун	50,268,460.45	62,974,817.55
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	28,366,543.37	37,198,595.12
210404	Ном, хэвлэл	00.00	520,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	194,851,809.47	267,692,420.39
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	129,866,180.80	148,609,861.32
2105	Нормативт зардал	7,008,411,972.41	7,487,500,469.26
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	6,182,480,649.23	6,687,436,177.67
210502	Хоол, хүнс	677,196,539.18	695,800,143.59
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	148,734,784.00	104,264,148.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,100,638,465.67	1,090,289,309.39
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	98,001,913.12	245,992,853.39
210602	Тавилга	00.00	2,180,000.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	33,926,200.00	954,800.00
210604	Урсгал засвар	968,710,352.55	841,161,656.00
2107	Томилолт, зочны зардал	11,490,000.00	30,998,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	11,490,000.00	30,998,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	217,529,943.19	101,136,494.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	149,833,650.00	47,679,224.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	12,000,000.00	11,000,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	3,323,735.19	8,554,922.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	755,724.00	786,114.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	166,386.00	273,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	2,997,300.00	00.00
210807	Газрын төлбөр	7,620,188.00	438,984.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	72,400.00	281,950.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	40,760,560.00	32,122,300.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	13,838,258,955.10	16,273,123,337.39
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	12,732,599,826.08	12,398,975,107.33
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	00.00	61,710,642.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	1,105,659,129.02	3,812,437,588.06
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	445,018,292.93	1,032,082,740.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	240,448,752.58	1,017,104,940.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	213,631,732.58	00.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	26,817,020.00	1,017,104,940.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	204,569,540.35	14,977,800.00
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	204,569,540.35	14,977,800.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	4,430,940,544.40	7,448,011,572.53
145	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ОРЛОГЫН ДҮН	4,066,371,547.48	00.00
145002	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны олз	4,066,371,547.48	00.00
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	1,090,972,188.99	38,281,146.76

Гэмтэл согог судлалын үндэсний төвийн 2021 оны
санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	236,326.84	29,477,777.76
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал	1,090,735,862.15	8,803,369.00
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	2,975,399,358.49	(38,281,146.76)
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	7,406,339,902.89	7,409,730,425.77

2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	9,974,253,679.78	15,987,156,209.98	-3,595,526,594.49	22,365,883,295.27
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	00.00	00.00	508,063,056.16	508,063,056.16
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	9,974,253,679.78	15,987,156,209.98	-3,087,463,538.33	22,873,946,351.43
Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	7,406,339,902.89	7,406,339,902.89
2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	9,974,253,679.78	15,479,093,153.82	4,383,584,867.48	29,836,931,701.08
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	9,974,253,679.78	15,479,093,153.82	4,383,584,867.48	29,836,931,701.08
Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	7,409,730,425.77	7,409,730,425.77
2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	9,974,253,679.78	15,479,093,153.82	11,793,315,293.25	37,246,662,126.85

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ			
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	35,920,800,374.33	36,479,789,224.40
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	4,727,925,033.72	2,122,244,624.10
120	Нийтлэг татварын бус орлого	4,727,925,033.72	2,122,244,624.10
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	4,633,771,636.77	2,029,963,124.10
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	4,633,771,636.77	1,958,763,941.63
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	00.00	71,009,182.47
1200043	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	00.00	190,000.00
120005	Түрээсийн орлого	94,153,396.95	92,281,500.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	31,192,875,340.61	34,357,544,600.30
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	231,371,005.61	1,717,798,399.30
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	28,060,000.00	166,240,273.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	128,709,000.00	1,514,898,666.30
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	74,602,005.61	29,312,000.00
1330	Төсвийн захирагчдаас	10,890,778,100.00	00.00
133001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	10,890,778,100.00	00.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	20,070,726,235.00	32,639,746,201.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	20,070,726,235.00	32,639,746,201.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	35,603,366,345.33	36,192,789,747.79
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	35,603,366,345.33	36,192,789,747.79
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	35,156,751,052.40	35,175,184,807.79
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	11,243,106,507.79	12,833,050,318.41
210101	Үндсэн цалин	6,026,289,387.68	6,514,882,419.12
210102	Нэмэгдэл	3,433,756,977.63	4,527,579,712.18
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	808,269,081.51	793,402,116.53
210104	Урамшуулал	974,791,060.97	997,186,070.58
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	1,634,264,100.00	1,695,771,367.80
210201	Тэтгэврийн даатгал	1,148,541,300.00	1,213,068,937.65
210202	Тэтгэмжийн даатгал	121,430,700.00	115,232,541.20
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	97,144,600.00	92,186,152.94
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	24,286,100.00	35,068,188.26
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	242,861,400.00	240,215,547.75
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	741,889,265.01	834,836,457.01
210301	Гэрэл, цахилгаан	423,406,896.27	447,325,287.18
210302	Түлш, халаалт	155,892,047.38	151,708,213.59

Гэмтэл согог судлалын үндэсний төвийн 2021 оны
санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

210303	Цэвэр, бохир ус	162,590,321.36	235,802,956.24
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	441,802,549.78	515,798,782.12
210401	Бичиг хэрэг	52,621,686.61	47,958,742.00
210402	Тээвэр, шатахуун	53,285,350.00	48,842,227.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	28,366,543.37	37,148,595.12
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	169,134,198.00	243,146,369.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	138,394,771.80	138,702,849.00
2105	Нормативт зардал	6,853,668,120.92	18,139,696,561.75
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	6,060,845,512.92	17,422,173,309.75
210502	Хоол, хүнс	707,512,738.00	622,970,687.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	85,309,870.00	94,552,565.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,168,721,542.55	771,590,869.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	31,491,050.00	32,125,000.00
210602	Тавилга	00.00	3,835,000.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	34,827,200.00	954,800.00
210604	Урсгал засвар	1,102,403,292.55	734,676,069.00
2107	Томилолт, зочны зардал	11,490,000.00	30,998,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	11,490,000.00	30,998,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	266,453,203.19	91,116,654.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	196,070,400.00	48,271,424.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	12,000,000.00	11,000,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	3,323,735.19	8,554,922.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	755,724.00	786,114.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	166,386.00	273,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	2,953,300.00	00.00
210807	Газрын төлбөр	7,620,188.00	438,984.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	72,400.00	281,950.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	43,491,070.00	21,510,260.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	12,795,355,763.16	262,325,797.70
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	12,795,355,763.16	217,672,196.70
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	00.00	44,653,601.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	446,615,292.93	1,017,604,940.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	240,448,752.58	1,017,604,940.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	00.00	994,400,000.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	213,631,732.58	00.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	26,817,020.00	23,204,940.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	206,166,540.35	00.00
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	206,166,540.35	00.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	317,434,029.00	271,769,176.61
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	315,434,029.00	219,793,960.00

22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	315,434,029.00	219,793,960.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	315,434,029.00	219,793,960.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	315,434,029.00	219,793,960.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	(315,434,029.00)	(219,793,960.00)
	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	00.00	00.00
7	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	00.00	00.00
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	2,000,000.00	67,205,516.61
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	00.00	2,000,000.00
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	1,743,000.00	69,205,516.61

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	35,895,378,100.00	34,716,903,833.54	1,178,474,266.46
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	35,895,378,100.00	34,716,903,833.54	1,178,474,266.46
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	35,872,173,100.00	34,693,698,893.54	1,178,474,206.46
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	12,703,134,800.00	12,417,359,954.61	285,774,845.39
210101	Үндсэн цалин	6,234,404,687.00	6,099,192,055.32	135,212,631.68
210102	Нэмэгдэл	4,527,579,713.00	4,527,579,712.18	0.82
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	880,110,000.00	793,402,116.53	86,707,883.47
210104	Урамшуулал	1,061,040,400.00	997,186,070.58	63,854,329.42
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	1,656,866,400.00	1,641,462,265.35	15,404,134.65
210201	Тэтгэврийн даатгал	1,171,143,600.00	1,171,143,600.00	0.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	112,136,600.00	112,136,600.00	0.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	97,144,600.00	89,709,400.00	7,435,200.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	34,449,000.00	34,449,000.00	0.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	241,992,600.00	234,023,665.35	7,968,934.65
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	848,681,300.00	834,836,457.01	13,844,842.99
210301	Гэрэл, цахилгаан	451,182,342.00	447,325,287.18	3,857,054.82
210302	Түлш, халаалт	161,693,000.00	151,708,213.59	9,984,786.41
210303	Цэвэр, бохир ус	235,805,958.00	235,802,956.24	3,001.76
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	532,352,536.00	514,991,835.12	17,360,700.88
210401	Бичиг хэрэг	41,454,642.00	41,454,642.00	0.00
210402	Тээвэр, шатахуун	59,122,000.00	42,458,704.00	16,663,296.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	36,842,000.00	36,144,595.12	697,404.88
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	243,146,369.00	243,146,369.00	0.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	151,787,525.00	151,787,525.00	0.00
2105	Нормативт зардал	18,957,654,160.00	18,114,486,561.75	843,167,598.25
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	18,247,580,595.00	17,422,173,309.75	825,407,285.25
210502	Хоол, хүнс	617,871,000.00	600,110,687.00	17,760,313.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	92,202,565.00	92,202,565.00	0.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	974,391,900.00	974,285,569.00	106,331.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	151,189,700.00	151,189,700.00	0.00
210602	Тавилга	78,027,000.00	78,027,000.00	0.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	954,800.00	954,800.00	0.00
210604	Урсгал засвар	744,220,400.00	744,114,069.00	106,331.00

Гэмтэл согог судлалын үндэсний төвийн 2021 оны
санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

2107	Томилолт, зочны зардал	3,638,000.00	3,638,000.00	0.00
210702	Дотоод албан томилолт	3,638,000.00	3,638,000.00	0.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	84,865,004.00	84,864,694.00	310.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	47,558,424.00	47,558,424.00	0.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	11,000,000.00	11,000,000.00	0.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	8,554,922.00	8,554,922.00	0.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	786,114.00	786,114.00	0.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	273,000.00	273,000.00	0.00
210807	Газрын төлбөр	438,984.00	438,984.00	0.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	281,950.00	281,950.00	0.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	15,971,610.00	15,971,300.00	310.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	110589000.00	107773556.70	2,815,443.30
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	107,584,000.00	107,773,556.70	(189,556.70)
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	3,005,000.00	00.00	3,005,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	23,205,000.00	23,204,940.00	60.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	23,205,000.00	23,204,940.00	60.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	23,205,000.00	23,204,940.00	60.00
ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР		35,895,378,100.00	34,761,990,825.10	1,133,387,274.90
1340	НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	32,560,521,700.00	32,639,746,201.00	(79,224,501.00)
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	32,560,521,700.00	32,639,746,201.00	(79,224,501.00)
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	3,334,856,400.00	2,122,244,624.10	1,212,611,775.90
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	3,239,194,400.00	1,960,579,536.00	1,278,614,864.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	00.00	69,193,588.10	(69,193,588.10)
12000502	Түрээсийн орлого	95,662,000.00	92,281,500.00	3,380,500.00
1200043	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	00.00	190,000.00	(190,000.00)
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		00.00	2,000,000.00	(2,000,000.00)
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		00.00	47,086,991.56	(47,086,991.56)
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	762	709	53
620001	Удирдах ажилтан	4	3	1
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	520	454	66
620003	Үйлчлэх ажилтан	238	252	(14)

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН		1,688,332,414.25
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ		1,688,332,414.25
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ		693,932,414.25
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил		411,811,363.80
210101	Үндсэн цалин		411,811,363.80
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл		54,309,102.45
210201	Тэтгэврийн даатгал		41,925,337.65
210202	Тэтгэмжийн даатгал		3,095,941.20
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал		2,476,752.94
210204	Ажилгүйдлийн даатгал		619,188.26
210205	Эрүүл мэндийн даатгал		6,191,882.40
2104	Хангамж, бараа материалын зардал		17,304,747.00
210401	Бичиг хэрэг		6,504,100.00
210402	Тээвэр, шатахуун		6,383,523.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр		1,004,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс		3,413,124.00
2105	Нормативт зардал		23,750,000.00
210502	Хоол, хүнс		22,860,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл		890,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал		27,360,000.00
210702	Дотоод албан томилолт		27,360,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж		6,251,960.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж		713,000.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх		5,538,960.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		153145241.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		108,491,640.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх		44,653,601.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ		994,400,000.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг		994,400,000.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал		994,400,000.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР		1,710,450,939.30
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого		1,710,450,939.30
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж		166,240,273.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө		1,514,898,666.30
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого		29,312,000.00
IV	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)		22,118,525.05
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		0.00
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		22,118,525.05

3. Аудитын тайлан

3.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Гэмтэл согог судлалын үндэсний төвийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд шалгагдагч байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Энэхүү тайланд шалгагдагч байгууллагад санхүү, төсвийн зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлэх, дансны зааврыг мөрдөж ажиллах талаар өгсөн зөвлөмжүүдийг тусгасан болно.

Аудитыг 2022 оны 01 дүгээр сарын 25-наас 2022 оны 02 дугаар сарын 25-ны хооронд “Уваа уул аудит” ХХК-ийн аудитор Ц.Саранцэцэг, аудиторын туслах Э.Номинчулуун, Сампилмаа нар гүйцэтгэж, хяналтыг захирал Ч.Мөнхтуяа хэрэгжүүлсэн.

Гэмтэл согог судлалын үндэсний төвийн 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Уваа уул Аудит ХХК-д 2022 оны 1 дүгээр сарын 25-ны өдрийн 01/53 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт

Гэмтэл согог судлалын үндэсний төвийн эрхэм зорилго нь “Ээлтэй эрсдэлгүй орчинд, мэргэшсэн хамт олон, дэлхийн жишигт нийцсэн оношилгоо үйлчилгээг үзүүлэх”-д оршино.

Монгол Улсын хэмжээнд гэмтэл, согог судлалыг чиглэлээр лавлагаа шатлалын эмнэлгийн мэргэшсэн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх, эрдэм шинжилгээ, судалгааны ажил эрхлэх, тухайн чиглэлээр улсын хэмжээнд бусад эрүүл мэндийн байгууллагуудыг мэргэжил арга зүйн удирдлагаар хангах чиг үүрэг бүхий үйл ажиллагаа явуулдаг, Эрүүл мэндийн сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллага юм.

Тайлант оны онцлог үйл явдлууд:

- Анх удаа 5G төхөөрөмж ашиглан Тайвань улстай холбогдон төрөлхийн шалтгаан тодорхойгүй нурууны мурийлт гэсэн оноштой 3 өвчтөнийг үзэж, санал бодлоо хуваалцан, оношилж, эмчлүүлэгчийн цаашдын эмчилгээний асуудлыг шийдвэрлэсэн. 5G ухаалаг төхөөрөмж ашиглан, дурангийн мэс заслыг Тайвань улсын эмч нартай холбогдон цахимаар хийсэн.
- Дижитал суурин рентген аппарат багана нуруу болон доод мөчний дэлгэмэл зураг авах боломжтой ба ингэснээр өнцөг засах, өвдөгний үе солих мэс засал, нурууны мурийлт засах зэрэг хагалгааны үр дүнг хянах бүрэн боломжтой болсон.
- Гэмтэл Согог Судлалын Үндэсний Төв нь 2016 оноос эхлэн “CORDER” брэндийн нүдний бичил мэс заслын микроскопыг ашиглан гэмтлийн гаралтай нүдний нөхөн сэргээх мэс заслуудыг хийж эхэлсэн бөгөөд нүдний алимны гэмтлийн үед тусламж үзүүлэх бүрэн боломжтой болж байна.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийн үйл ажиллагаанд голлон мөрдөх дараах хууль, тогтоомж, бодлого чиглэлд өөрчлөлт орсон. Үүнд:

- Эрүүл мэндийн тухай хууль,
- Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний тухай хууль,
- Эрүүл мэндийн даатгалын тухай хууль,
- Засгийн газрын 2021 оны 43 дугаар тогтоол “Төсвийн хэмнэлтийн талаар авах арга хэмжээний тухай”,
- Засгийн газрын 2021 оны 124 дүгээр тогтоол “Босго үнэ шинэчлэн батлах тухай”,

- Сангийн сайдын 2021 оны 190 дугаар тушаал “Зардлын эдийн засгийн ангилал ашиглах заавар”,
- Сангийн сайдын 2021 оны 102 дугаар тушаал "Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах ажиллагааг төлөвлөх, тайлагнах журам".

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна.

Гэмтэл согог судлалын үндэсний төвийн ерөнхий захирлын 2021 оны А/162 дугаар тушаалаар баталсан нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг мөрдөж байгаа бөгөөд холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

Гэмтэл согог судлалын үндэсний төв нь 2021 онд “Байгууллагын үйл ажиллагаанд дотоод хяналт шалгалт зохион байгуулах журам” батлуулж Ерөнхий захирлын 2021 оны 5 дугаар сарын 10-ны А/65, 9 дүгээр сарын 1-ний А/112 дугаар тушаалуудаар дотоод хяналт шалгалтын удирдамж батлагдсан боловч хяналт шалгалт хийгдсэн эсэх нь тодорхойгүй байна.

2021 оны 9 дүгээр сарын 9-нөөс 9 дүгээр сарын 20-ны хооронд Эрүүл мэндийн яамны Хяналт шинжилгээ, үнэлгээ, дотоод аудитын газраас Гэмтэл согог судлалын үндэсний төвийн 2020 оны санхүү, аж ахуйн зарим үйл ажиллагаанд хэсэгчилсэн санхүүгийн хяналт, шалгалт, дотоод аудитыг 2 хүний бүрэлдэхүүнтэй хийж, шалгалтын тэмдэглэл үйлдсэн байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Гэмтэл согог судлалын үндэсний төвийн 2021 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккрузал сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн хүлээн зөвшөөрөхүйц санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал гэж үнэлсэн.

Шалгагдагч байгууллага төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Төсвийн тухай хуулийн 54.5-т заасны дагуу бүрэлдэхүүн хэсгээр иж бүрэн бэлтгэж ирүүлсэн байна.

3.4 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр 2020 оны төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн батлагдсан төсвийг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл “Дунд” гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшинг 1.0 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2020 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлын 36,622,472.2 мянган төгрөгөөс 1.0 хувиар буюу 366,224.7 мянган төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг 70 хувиар буюу 256,357.3 мянган төгрөгөөр тогтоосон.

Гүйцэтгэлийн үе шатанд 2021 оны жилийн эцсийн санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлын 1 хувиар тооцоход 422,781.6 мянган төгрөг болж байна.

3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга

Гэмтэл согог судлалын үндэсний төвийн 2021 оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 9,340,223.3 мянган төгрөгөөр буюу 31.3 хувиар нэмэгдсэн байна. Өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг өөрчлөлт гарсан мөнгөн

хөрөнгө, авлага, бараа материал, өр төлбөр, засгийн газрын хувь оролцоо дансууд байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

/мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	2,000.0	69,205.5	67,205.5
Авлага	48,139.7	5,959,830.7	5,911,691.0
Бараа материал	1,633,460.1	2,116,928.6	483,468.4
Үндсэн хөрөнгө	28,160,869.2	31,038,727.6	2,877,858.3
Нийт хөрөнгө	29,844,469.1	39,184,692.4	9,340,223.3
Өр төлбөр	7,538.4	1,938,030.3	1,930,492.9
Засгийн газрын хувь оролцоо	29,836,931.7	37,246,662.1	7,409,730.4
Нийт өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн	29,844,469.2	39,184,692.4	9,340,223.3

Дансны үлдэгдэлд гарсан материаллаг дүнтэй дараах өөрчлөлтүүд байна. Үүнд:

- Мөнгөн хөрөнгийн дансны үлдэгдэл 67,205.5 мянган төгрөгөөр өссөн;
- Авлага данс 5,911,691.0 мянган төгрөгөөр өссөн нь ЭМД-ын сангаас авах 5,919,830.7 мянган төгрөгийн авлага үүссэн;
- Үндсэн хөрөнгө 2,877,858.3 мянган төгрөгөөр өссөн иргэнээс хандивласан 12,000.0 мянган төгрөгийн тусгай зориулалтын автомашин, Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллагын санхүүжилтээр хэрэгжиж буй төслийн хүрээнд 162,736.3 мянган төгрөгийн эмнэлгийн болон эмнэлгийн бус тоног төхөөрөмж, ЭМЯ-ны хөрөнгө оруулалтаар 6,297,469.5 мянган төгрөгийн эмнэлгийн болон эмнэлгийн бус тоног төхөөрөмж, 37,500.0 мянган төгрөгийн автомашин, ТӨБЗГ-ын 2021 оны А-1/2186 тоот албан тоотыг үндэслэн, ЭМЯ-наас 37,500.0 мянган төгрөгийн балансын үнэтэй, 12,500.0 мянган төгрөгийн хуримтлагдсан элэгдэлтэй автомашиныг балансаас балансад шилжүүлэн авсан, төсвийн хөрөнгөөр 219,793.9 мянган төгрөгийн тавилга эд хогшил, компьютер техник хэрэгсэл, эмнэлгийн болон эмнэлгийн бус тоног төхөөрөмжийг худалдан авсан;
- Өр төлбөр дансны үлдэгдэл 1,930,492.9 мянган төгрөгөөр өссөн нь ЭМД-ын сангийн санхүүжилт дутуу орж ирснээс НДШ-ийн өглөг 182,738.6 мянган, татварын өглөг 115,181.8 мянган, эм, эмнэлгийн хэрэгслийн 1,555,824.3 мянган төгрөгийн өглөгтэй гарсан;
- Засгийн газрын хувь оролцоо дансны үлдэгдэл 37,246,662.1 мянган төгрөг болж, 7,409,730.4 мянган төгрөгөөр өссөн нь тайлант оны үр дүнгээр нэмэгдүүлэн тайлагнасантай тус тус холбоотой байна.

Санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн үзүүлэлтүүд:

Нийт орлого өмнөх оноос 4,503,398.6 мянган төгрөгөөр буюу 10.0 хувиар, үүнээс Эрүүл даатгалын сангийн санхүүжилт 18,488,755.9 мянган төгрөгөөр буюу 92.1 хувиар, нэмэлт санхүүжилтийн орлого 1,481,459.9 мянган төгрөгөөр буюу 7.5 дахин өссөн, бол үндсэн үйл ажиллагааны орлого 2,631,675.9 мянган төгрөгөөр буюу 56.8 хувиар буурсан байна.

ЭМД-ын сангийн санхүүжилтийг 2021 оны 3 дугаар сарын 1-нээс эхлэн тусламж үйлчилгээний гүйцэтгэлээр тооцож олгох болсон бөгөөд хэвтэн эмчлүүлэх болон өндөр өртөгт тусламж үйлчилгээ, амбулаторийн тусламж үйлчилгээ, оношилгоо шинжилгээний тусламж үйлчилгээг тус тус багцлан санхүүжүүлж байгаагаас үйлчлүүлэгчийн тоо буурсан ч санхүүжилт өссөн дүнтэй байна.

Харин “Ковид-19” цар тахалтай холбоотойгоор төлөвлөгөөт хагалгааны тоо болон тусламж үйлчилгээний зардлын төлбөр төлөх тариф өөрчлөгдсөнөөс хамтын төлбөр хэлбэрээр хувь хүний төлөх төлбөрийн хэмжээ тус тус буурсан нь ажиллагааны орлогод нөлөөлсөн байна.

Нийт зардал өмнөх оноос 4,500,008.0 мянган төгрөгөөр буюу 11.9 хувиар, үүнээс үйл ажиллагааны зардал 5,552,699.1 мянган төгрөгөөр буюу 15.1 хувиар өссөн байна.

Урсгал төсвөөс барилгын засварт 236,068.8 мянган, агааржуулалтын системийн засварт 37,688.6 мянган, эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийн засварт 440,907.8 мянган, бусад тоног

төхөөрөмжийн засварт 2,606.1 мянган, тээврийн хэрэглэлийн засварт 22,242.8 мянган, лифтний засварт 4,400.0 мянган, нийт 744,114.1 мянган төгрөг зарцуулжээ.

3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.6.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус төвийн 2021 оны санхүүжилтийн эх үүсвэрийг 49,701,965.5 мянган төгрөг, үүнээс урсгал зардалд 49,701,965.5 мянган төгрөгийг зарцуулахаар төлөвлөж, төсвийн төслийг дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн.

Дээд шатны төсвийн захирагч төсвийг 13,112,500.5 мянган төгрөгөөр бууруулан, 36,589,465.0 мянган төгрөгөөр баталсан байна.

Эрүүл мэндийн сайд 2021 оны 12 дугаар сарын 6-ны өдөр төсөвт тодотгол оруулж санхүүжилтийн эх үүсвэрийг 694,086.9 мянган төгрөгөөр бууруулж, 35,895,378.1 мянган төгрөгөөр баталсан байна.

3.6.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд хэрэгжүүлэх 1 хөтөлбөрийн 1 арга хэмжээнд санхүүжүүлэх 3,239,194.4 мянган төгрөгийг үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос, 95,662.0 мянган төгрөгийг туслах үйл ажиллагааны орлогоос, 32,560,521.7 мянган төгрөгийг ЭМД-ын сангаас санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Гүйцэтгэлээр үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос 1,960,579.5 мянган, туслах үйл ажиллагааны орлогоос 161,475,088.1 мянган, ЭМД-ын сангийн санхүүжилтээр 32,639,746.2 мянган төгрөгийн орлогыг бүрдүүлж, урсгал үйл ажиллагаанд 34,716,903.8 мянган төгрөгийг зарцуулж, 47,087 мянган төгрөгийн дансны үлдэгдэлтэй гарсан байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 96.7 хувьтай байгаа нь цалин хөлсний зардал 285,774.8 мянган, байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал 13,844.8 мянган, нормативт зардлыг 843,168.6 мянган төгрөгөөр дутуу зарцуулснаас голлон шалтгаалсан байна.

Хүснэгт-2 Хөтөлбөр арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл.

/мянган төгрөг/

д/д	Хөтөлбөр, арга хэмжээний		Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
	Код	Нэр				
1	71602	Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ	35,895,378.1	34,716,903.8	1,178,474.3	96.7
1.1	80101	Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	35,895,378.1	34,716,903.8	1,178,474.3	96.7

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.6.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

2021 онд нэмэлт санхүүжилтийн дансанд Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллагаас 4 төсөл, Эрүүл мэндийг дэмжих сангаас 3 төсөл, Эрүүл мэндийн яамнаас 4 удаагийн буцалтгүй тусламж, Эрүүл мэндийн хөгжлийн төвөөс резидент эмч нарын цалин, сургалтын төлбөрийн нийт 1,717,798.4 мянган төгрөг төвлөрснөөс 1,695,679.9 мянган төгрөгийн зарцуулалт хийгдэж, 22,118.5 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна. Үүнээс Эрүүл мэндийн яамнаас ирсэн нэг удаагийн буцалтгүй тусламжийн 11,200.0 мянган төгрөг, Эрүүл мэндийн хөгжлийн төвөөс санхүүжүүлсэн сувилахуйн сургалтын төлбөрийн 4,560.0 мянган төгрөг, Гэмтэл согог судлалын үндэсний төвийн төрөлжсөн, дээшлүүлэх сургалтын төлбөрийн 6,358.5 мянган төгрөгийн тус тус үлдэгдэлтэй гарчээ.

Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллага, Эрүүл мэндийг дэмжих сангийн санхүүжилт нь хүчирхийлэл, осол гэмтлээс урьдчилан сэргийлэх, эрт илрүүлэх, бууруулах чиглэлээр сургалтууд зохион байгуулахад зориулагдсан бөгөөд сургалтын үр дүнд нийт осол гэмтэл 2 хувиар, хүүхдийн осол гэмтэл 4.1 хувиар, гэр бүлийн хүчирхийлэл 17.5 хувиар, хүүхдийн эсрэг хүчирхийлэл 1.9 хувиар буурсан гэсэн статистик мэдээ гарсан байна.

3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг

Асуудлыг онцолсон хэсэг:

Эрүүл мэндийн тухай хууль, Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний тухай хууль, Эрүүл мэндийн даатгалын тухай хуульд нэмэлт өөрчлөлт орж, эрүүл мэндийн байгууллагуудын даатгалын сангаас төлөх зардлын төлбөрийг тусламж үйлчилгээний гүйцэтгэлээр тооцож, 2021 оны 03 дугаар сарын 01-ний өдрөөс эхлэн олгох болсон байна.

ЭМДҮЗ-ийн 2021 оны 1 дүгээр сарын 22-ны өдрийн 03 дугаар тогтоолоор ЭМДС-аас санхүүжүүлэх оношийн хамааралтай бүлгийн болон хувь хүний хамтын төлбөрийн хэмжээг баталсан.

Хэвтэн болон өндөр өртөгт тусламж үйлчилгээ, амбулаторийн тусламж үйлчилгээ болон оношилгоо шинжилгээний тусламж үйлчилгээг тус тус багцлан санхүүжүүлж байгаагаас ЭМДС-аас авах санхүүжилт өсөж, харин хамтын төлбөр хэлбэрээр хувь хүний төлөх төлбөрийн хэмжээ буурсан байна.

ЭМД-ын сангаас 39,289,792.4 мянган төгрөгийг нэхэмжилснээс хяналтаар 730,310.2 мянган төгрөг хасагдаж, 32,639,746.2 мянган төгрөгийн санхүүжилт хийгдэж, 5,919,735.9 мянган төгрөгийн авлага үүссэн байна.

Нэхэмжлэх болон гүйцэтгэлд суурилсан санхүүжилтийн зөрүү 730,310.2 мянган төгрөг нь ЭМДҮЗ-ийн 2021 оны 03 дугаар тогтоолын заалтуудтай холбоотой байна. Тогтоолд зааснаар нийт тусламж үйлчилгээг бүртгэсний дараа давхардлыг шалгаж, хасалт хийгддэг байна. Үүнд:

- Амбулаторийн үйлчилгээ аваад, хэвтэн эмчлүүлсэн үед амбулаторийн үзлэгийн санхүүжилтийг олгохгүй гэсэн заалтаар 53,271.0 мянган төгрөг;
- Яаралтай тусламж аваад хэвтэн эмчлүүлсэн тохиолдолд хэвтэхээс өмнөх тусламж үйлчилгээг санхүүжүүлэхгүй гэсэн заалтаар 389,600.0 мянган төгрөг;
- Ерөнхий мэргэжлийн яаралтай тусламж гэж программаар алдаатай бүртгэгдсэн бүртгэлийг засаж, гэмтлийн яаралтай тусламж болгосноос үүссэн зөрүү 10,875.0 мянган төгрөг;
- Эрүүл мэндийн даатгалгүй иргэнд /эмчлүүлэгч даатгалын төлбөрөө эмнэлгээс гарахаас өмнө хийсэн ч программд дутуу төлөлттэй харагддаг/ үзүүлсэн тусламж үйлчилгээг ЭМД-ын сангаас нэхэмжилсэн 194,200.1 мянган төгрөг;
- Яаралтай тусламжаар хэвтэн эмчлүүлсэн, хяналтдаа байлгах шаардлагатай осол гэмтлийн оноштой үйлчлүүлэгчдийг цөөн хоногоор хэвтэн эмчлүүлсэн үед ЭМДҮЗ-ийн ор хоногийн талаарх хяналтын шалгуурыг хангахгүй байна гэсэн шалтгаанаар 82,264.1 мянган төгрөг тус тус хасагдсан байна.

2021 онд тус төвийн тусламж үйлчилгээг сайжруулан, гүйцэтгэлийг нэмэгдүүлж, үйлчлүүлэгчдийн сэтгэл ханамжийг дээшлүүлэхийн тулд эмнэлгийн ээлтэй, эрсдэлгүй орчныг бий болгох, үйлчлүүлэгчдийн аюулгүй орчныг бүрдүүлэх, эмч ажиллагсдын ажлын байрны орчныг сайжруулах зорилгоор байрны болон тоног төхөөрөмжийн засвар үйлчилгээг тухай бүр хийж ажиллажээ.

Бусад асуудлын хэсэг:

2021 онд Түлэнхийн төв ашиглалтад ороогүйгээс төсөвлөгдсөн цалин хөлс, ажил ологчоос төлөх нийгмийн даатгалын шимтгэл, байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал хэмнэгдсэн байна.

Гэмтэл согог судлалын үндэсний төвийн газраас 1,824 м.кв газрыг эмнэлгийн зориулалтаар Улаанбаатар бизнес хөгжлийн төв ХХК-д Нийслэлийн Засаг даргын 2010 оны 581 дүгээр захирамжаар хууль зөрчиж олгосон байсныг хүчингүй болгосон тул газрын гэрчилгээ болон

холбогдох бичиг баримтыг шинээр авч, бүртгэлд 40,273.9 мянган төгрөгөөр бусад биет бус хөрөнгөөр тусгасан.

3.8 Аудитын гол асуудал

Тайлант онд хэрэгжүүлэх хөтөлбөр, хөтөлбөрийн хүрэх үр дүнгийн талаарх чанарын болон тоо хэмжээний үзүүлэлтэд тусгагдсан 1 хөтөлбөр, 1 арга хэмжээний хэрэгжилт 100.0 хувь, хөтөлбөр, арга хэмжээнд зориулан зарцуулахаар төлөвлөж зарцуулсан төсвийн гүйцэтгэл 96.7 хувийн биелэлттэй байна.

3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайлангийн аудитын санал дүгнэлтээс тусад нь салгах ёстой гэж заасан байна.

3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1.1, 3.1.2-т хамаарах төсөвт байгууллага, төрийн болон орон нутгийн өмчит үйлдвэрийн газар нь 6 дугаар зүйлийн 6.1, 6.4-т тус тус тусгасан мэдээллийг хуульд заасан хугацаанд ил тод мэдээлэх зохицуулалттай.

Аудитаар тус хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан мэдээллийн давхардал, ач холбогдол, үр нөлөөг харгалзан дараах 10 төрлийн мэдээллийг Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст ил тод байршуулсан эсэхийг хамруулан шалгалаа.

Гэмтэл согог судлалын үндэсний төв нь 2021 онд нийт 95,445,394.5 мянган төгрөгийн 175 мэдээллийг Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст ил тод байршуулахаас мэдээллийг ил тод бүрэн байршуулсан байна.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим, сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь Шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцсэн байна гэж дүгнэлээ.

3.9.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

ТБОНӨХБАҮХАТХ-ийн дагуу эм, эмнэлгийн хэрэгсэл, өндөр өртөгт мэс заслын хэрэгсэл, аж ахуй, хангамжийн материал, шатахуун, хүнсний материал худалдан авах тендерийг цахимаар нээлттэй, хязгаарлагдмал, харьцуулалтын аргаар сонгон шалгаруулалт хийж, шалгарсан байгууллагуудтай гэрээ байгуулсан байна. Үүнд:

- Аж ахуйн багаж хэрэгсэл, хог хаягдлын уут, аюулгүй хайрцаг, цэвэрлэгээний материал, нормын хувцас, зөөлөн эдлэл, бичиг хэргийн материал худалдан авах тендерийг харьцуулалтын аргаар сонгон шалгаруулалт хийж, 198,000.0 мянган төгрөгийн төсөвтэй байснаас 10 компанитай 187,837.2 мянган төгрөгийн гэрээ,
- Хүнсний материал худалдан авах нээлттэй тендер шалгаруулалтыг 607,800.0 мянган төгрөгийн дүнтэй 5 багцад зарлаж, 2 компанитай 575,800.0 мянган төгрөгийн гэрээ,
- Шатахуун худалдан авах 49.100.0 мянган төгрөгийн төсөвтэй тендер шалгаруулалтыг харьцуулалтын аргаар зохион байгуулж, 1 компанитай 43.400.0 мянган төгрөгийн гэрээ тус тус байгуулсан байна.
- Эм, эмнэлгийн хэрэгсэл, лабораторийн урвалж, цус цусан бүтээгдэхүүн худалдан авалтаар нийт 4,736,530.0 мянган төгрөгийн 85 багц бүхий цахим тендер шалгаруулалтыг зохион байгуулж, нээлттэй тендер шалгаруулалтын үр дүнд 57 багцад 3,252,648.4 мянган төгрөгийн гэрээг 24 байгууллагатай, хязгаарлагдмал тендер шалгаруулалтын үр дүнд 20 багцад 972,486.3 мянган төгрөгийн гэрээг 9 байгууллагатай, харьцуулалтын аргаар 8 багцад 9 байгууллагатай 312,733.5 мянган төгрөгийн гэрээг байгуулсан байна.
- 56 багц бүхий нийт 10,810,887.0 мянган төгрөгийг өндөр өртөгт мэс засалд хэрэглэгдэх хэрэгсэл худалдан авах нээлттэй цахим тендер шалгаруулалтыг зохион байгуулж, 53 багцад 10,221,294.0 мянган төгрөгийн гэрээг 16 тендерт оролцогч байгууллагатай гэрээг тус тус байгуулан ажиллаж байна.

Тендерийн гэрээний хугацаа 2022 оны 3, 4 дүгээр сард дуусна.

Төсвийн хөрөнгөөр 6,287,593.7 мянган төгрөгийн эм, эмнэлгийн хэрэгсэл, лабораторийн урвалж, Эрүүл мэндийн сайдын тушаалаар 505,867.6 мянган төгрөгийн хувийн хамгаалах хэрэгсэл, эм, эмнэлгийн хэрэгсэл, ариутгалын бодисыг үнэ төлбөргүй хүлээн авснаас коронавирус /Ковид-19/-тай холбоотойгоор 1,044, 790.8 мянган төгрөгийг зохих журмын дагуу зарцуулжээ.

Хөрөнгө оруулалтын төсөл арга хэмжээг хэрэгжүүлэх зорилгоор Эрүүл мэндийн сайдын 2021 оны А/237 дугаар тушаалаар 538,200.0 мянган төгрөгийн эрх шилжин ирж, сонгон шалгаруулалтын эрхийг Гэмтэл согог судлалын үндэсний төвд, гэрээ байгуулах, санхүүжүүлэх, захиалагчийн хяналт тавих эрхийг Эрүүл мэндийн яаманд хариуцуулсан байна.

Тушаалын дагуу Гэмтэл согог судлалын үндэсний төвийн “Дээвэр болон Түлэнхийн тасгийн их засварын ажил” №ЭМЯ/202104069 тоот нээлттэй тендерийг зарлан сонгон шалгаруулалт явуулж, Багц-1 /Түлэнхийн тасгийн засварын ажил/-д “Энгүүн Очир Констракшн” ХХК-тай 293,133.2 мянган төгрөгийн, Багц-2 /Дээврийн засварын ажил/-д “Бако констракшн” ХХК-тай 198,190.5 мянган төгрөгийн, Багц-3 /Дотор талын цэвэр усны шугам засвар/-ын ажилд “Хайрхан бар” ХХК-тай 22,957.9 мянган төгрөгийн гэрээ байгуулах зөвлөмжийг ЭМЯ-нд хүргүүлж, 2021 оны 7 дугаар сарын 5-ны өдөр гэрээ байгуулсан байна.

Дээврийн засварын ажил болон Шугам засварын ажлууд 2021 оны 10 дугаар сарын 1-ний дотор хийгдэж, компаниуд холбогдох бичиг баримтуудыг Барилга хөгжлийн төвд хүргүүлсэн боловч Улсын комисс ажиллаагүй байна.

Гэмтэл согог судлалын үндэсний төв нь Түлэнхийн тасгийг ковидын үеийн эмчилгээний тасаг болгож түр ажиллуулсан тул засварын ажил хойшлогдож, 2022 оны 1 дүгээр сард дууссан байна.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим, сорилд үндэслэн Төсвийн, ТБОНӨХБАҮХАТХ-ийн болон бусад холбогдох хууль эрхийн актын хүрээнд шалгасан зүйлийг холбогдох шалгуурт нийцсэн байна гэж дүгнэлээ.

3.10 Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн 2,000.0 мянган төгрөгийн төлбөрийн акт, 22,796.5 мянган төгрөгийн 3 албан шаардлагыг биелүүлж, 656,333.4 мянган төгрөгийн 6 зөвлөмжийн хэрэгжилт 100.0 хувьтай байна.

Хүснэгт-3 Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн төлбөрийн акт, албан шаардлагын хэрэгжилт /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Өмнөх оны илрүүлэлт		Биелэлт		Зөрүү		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Акт	1	2,000.0	1	2,000.0	0	0	100.0
Албан шаардлага	3	22,796.5	3	22,796.5	0	0	100.0
Зөвлөмж	6	656,333.4	6	656,333.4	0	0	100.0
Нийт дүн	10	697,129.9	10	697,129.9	0	0	100.0

Завсрын аудитаар 3,556,982.7 мянган төгрөгийн 14 алдаа, зөрчилд өгсөн зөвлөмжийг жилийн эцсийн аудитаар дахин хянахад алдаа зөрчлийг бүрэн залруулсан байна.

3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

ЭМД-ын сангаас нэхэмжилсэн болон гүйцэтгэлд суурилсан санхүүжилтийн зөрүүгийн асуудлыг дараагийн тайлант хугацаанд анхаарах нь зүйтэй гэж үзлээ.

4. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар нийт 1,083,677.6 мянган төгрөгийн алдаа зөрчил илэрснээс, 1,058,961.4 мянган төгрөгийн алдааг залруулж, 24,716.2 мянган төгрөгийн алдаа зөрчилд 5 зөвлөмж өгсөн.

Аудитаар илэрсэн залруулагдаагүй алдаа, зөрчлийн дүн тогтоосон материаллаг байдлын түвшин 422,781.6 мянган төгрөгөөс хэтрээгүй тул Зөрчилгүй дүгнэлт өглөө.

4.1 Залруулсан алдаа

Аудитаар нягтлан бодох бүртгэлийн бичилт, тооцоолол болон тайлагналын алдаатай дараах залруулгыг санхүүгийн тайланд тусгаж, баталгаажуулав. Үүнд:

- 2021 оны эхний үлдэгдэл 40,000.0 мянган төгрөгийн авлагыг хааж зардалд бичсэнийг,
- Санхүүгийн байдлын тайлан, үндсэн хөрөнгийн тодруулга дахь хуримтлагдсан элэгдлийн болон үлдэгдэл өртгийн дүн Үндсэн хөрөнгийн дэлгэрэнгүй дэх дүнгээс 944,743.0 мянган төгрөгөөр дутуу илэрхийлэгдсэнийг,
- Санхүүгийн үр дүнгийн тайлан дахь үндсэн үйл ажиллагааны орлого 953.0 мянган, эмийн зардал 3,853.6 мянга, цалингийн зардал 17,385.6 мянган төгрөгөөр тус тус ерөнхий журналын дүнгээс дутуу тусгагдсаныг,
- Үндсэн үйл ажиллагааны орлогод туслах үйл ажиллагааны 52,026.1 мянган төгрөгийн орлого бүртгэснийг тус тус залруулга хийлгэв.

4.4 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Төсвийн зарцуулалттай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Хууль зүйн туслалцаа авах гэрээ байгуулан, хуулийн зөвлөгөө, өмгөөллийн хөлсөнд 13,100.0 мянган төгрөг зарцуулсан нь Төсвийн тухай хуулийн 5.1.3-т “санхүү, төсвийн зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлэх”, 6.4.1-д “төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах” заалттай нийцэхгүй, Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Хууль зүйн туслалцаа, хуулийн зөвлөгөөг төрийн мэргэжлийн байгууллагад хандаж байх, батлагдсан төсвийн хүрээнд зардал гаргаж, төсвийн зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлэх, алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх.

2. Зардал данстай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Бараа материалын дансаар дамжуулалгүй 10,116.2 мянган төгрөгийг зардалд шууд бичсэн нь Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалын 1 дүгээр хавсралтаар батлагдсан "Төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар"-тай нийцэхгүй, "Ангилал" батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Мөнгөн хөрөнгийн зарлагыг тооцооны дансаар дамжуулдаг байх, Төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн дансны зааврыг мөрдөн ажиллах, алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх.

3. Орлого данстай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Завсрын аудитаар өгсөн зөвлөмжийн дагуу үндсэн үйл ажиллагааны орлогын бичилтийн алдааг залруулсан боловч 2021 оны 12 дугаар сарын 29-30-ны орлогыг багцлан бүртгэсэн нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13.1 “Анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв гаргах үндэслэл болно.” заалттай нийцэхгүй, “Үнэлгээ ба хуваарилалт” батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Орлогыг хуримтлуулан бүртгэхгүй, орлого орсон тухай бүр данс бүртгэлд тусгадаг байх, анхан шатны баримтыг үндэслэн гүйлгээг гарсан тухай бүрд нь бүртгэж, алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх.

4. Үндсэн хөрөнгө данстай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Байгууллагын үйл ажиллагаанд ашиглагдаж байгаа элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхсөн хөрөнгө байна. Энэ нь ТӨБЗГ-ын 2019 оны 271 дүгээр тогтоолоор баталсан “Төрийн болон орон нутгийн өмчид эд хөрөнгө олж авах, бүртгэх, данснаас хасах, шилжүүлэх журам”-ын 7.1-д “төрийн өмчит хуулийн этгээд нь эзэмшилдээ байгаа илүүдэл эд хөрөнгө болон элэгдэл хорогдлын шимтгэлээр анхны үнийг нөхсөн, түүнчлэн нөхөөгүй боловч гэмтэж засаж сэлбээд өөр зориулалтаар ашиглаж болох эд хөрөнгийн ашиглалтын хугацаа болон үнийг шинэчлэн тогтоох саналыг бэлтгэн Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газарт ирүүлж шийдвэрлүүлнэ” гэж заасантай нийцэхгүй, “Үнэлгээ ба хуваарилалт” батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Байгууллагын өмч хамгаалах зөвлөлийн хурлаар хэлэлцүүлэн ТӨБЗГ-аас ашиглах жил, үнэ шинэчлэн тогтоох зөвшөөрөл авч тогтоолын хэрэгжилтийг хангаж ажиллах, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх

5. Дотоод хяналт шалгалттай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Ерөнхий захирлын 2021 оны 5 дугаар сарын 10-ны А/65, 9 дүгээр сарын 1-ний А/112 дугаар тушаалуудаар хяналт шалгалтын удирдамж тус тус батлагдсан боловч хяналт шалгалт хийгдсэн эсэх нь тодорхойгүй байна. Энэ нь Гэмтэл согог судлалын үндэсний төвийн “Байгууллагын үйл ажиллагаанд дотоод хяналт шалгалт зохион байгуулах журам”-тай нийцэхгүй, “Нийцсэн бөгөөд зохистой байх” батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Дотоод хяналт шалгалт хариуцсан ажилтны орон тоонд тухайн ажлын байрны шалгуурт нийцэх ажилтныг томилон ажиллуулж, тус байгууллагын стратеги зорилтыг хангахад дэмжлэг үзүүлэх дотоод хяналт шалгалт хийж байх.

Илрүүлэлт:

Хувийн аудитын хуулийн этгээдээр дотоод аудит хийлгүүлж, 1,500.0 мянган төгрөгийн төлбөр төлсөн нь Төсвийн тухай хуулийн 5.1.3-т “санхүү, төсвийн зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлэх”, 6.4.1-д “төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах” заалттай нийцэхгүй, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Батлагдсан төсвийг үр дүнтэй зарцуулж дотоод хяналтыг сайжруулж, төсвийг үр ашигтай хэмнэлттэй байхаар зарцуулах.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2022 оны 9 дүгээр сарын 30-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

Гэмтэл согог судлалын үндэсний төвийн 2021 оны
санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл

д/д	Байгууллагын нэр	Аудитын код	Алдаа зөрчлийн утга	Тогтоосон акт, албан шаарлага өгсөн зөвлөмжийн утга	Нийт алдаа, зөрчлийн дүн		Үүнээс									
							Залруулга		Акт		Албан шаардлага		Хариуцлага тооцох		Зөвлөмж	
							тоо	Дүн	тоо	Дүн	тоо	дүн	тоо	дүн	Тоо	дүн
/мянган төгрөгөөр/																
Санхүүгийн тайлангийн аудитын асуудлаар																
1	ГССҮТ	АХГ-2022/365/НА-СТА-ТШ326	2021 оны эхний үлдэгдэл авлагыг хааж зардалд бичсэн.	СБТайланд авлагын эцсийн үлдэгдэл залруулсан	1	40,000.0	1	40,000.0								
2	ГССҮТ	АХГ-2022/365/НА-СТА-ТШ327	Санхүүгийн байдлын тайлан, үндсэн хөрөнгийн тодруулга дахь хуримтлагдсан элэгдлийн болон үлдэгдэл өртгийн дүн Үндсэн хөрөнгийн дэлгэрэнгүй дэх дүнгээс дутуу илэрхийлэгдсэн	СБТайланд хуримтлагдсан элэгдэл болон үлдэгдэл өртгийн дүнг залруулсан	1	944,743.0	1	944,743.0								
3	ГССҮТ	АХГ-2022/365/НА-СТА-ТШ328	Санхүүгийн үр дүнгийн тайлан дахь үндсэн үйл ажиллагааны орлого, эмийн зардал, цалингийн зардал ерөнхий журналын дүнгээс дутуу тусгагдсан.	СҮДТайланд орлого, зардлын дүнг залруулсан	1	22,192.3	1	22,192.3								
4	ГССҮТ	АХГ-2022/365/НА-СТА-ТШ329	Хууль зүйн туслалцаа авах гэрээ байгуулан, хуулийн зөвлөгөө, өмгөөллийн хөлс төлсөн.	Батлагдсан төсвийн хүрээнд зардал гаргаж, төсвийн зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлэх, алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх.	1	13,100.0								1	13,100.0	
5	ГССҮТ	АХГ-2022/365/НА-СТА-ТШ330	Хувийн аудитын компаниар дотоод аудит хийлгүүлж, төлбөр төлсөн.	Байгууллагын дотоод хяналтыг сайжруулж, төсвийг үр ашигтай хэмнэлттэй байхаар зарцуулж, ажиллах албан шаардлага өгөх	1	1,500.0								1	1,500.0	
6	ГССҮТ	АХГ-2022/365/НА-СТА-ТШ331	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогод туслах үйл ажиллагааны орлого бүртгэсэн.	СҮДТайланд орлогын дүнг залруулсан	1	52,026.1	1	52,026.1								
7	ГССҮТ	АХГ-2022/365/НА-СТА-ТШ332	Бараа материалын дансаар дамжуулалгүй зардалд шууд бичсэн.	Төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн дансны зааврыг мөрдөн ажиллах, алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх.	1	10,116.2								1	10,116.2	

Гэмтэл согог судлалын үндэсний төвийн 2021 оны
санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

7	ГССҮТ	АХГ-2022/365/НА-СТА-ТШ333	Завсрын аудитаар өгсөн зөвлөмжийн дагуу үндсэн үйл ажиллагааны орлогын бичилтийн алдааг залруулсан боловч нийт залруулгыг 2021 оны 12 дугаар сарын 29-30-ны өдрүүдэд багцлан бүртгэсэн.	Анхан шатны баримтыг үндэслэн гүйлгээг гарсан тухай бүрд нь бүртгэж, алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх.	1	-									1	
7	ГССҮТ	АХГ-2022/365/НА-СТА-ТШ334	Элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхсөн 174 нэрийн 1,745,818.2 мянган төгрөгийн хөрөнгө ашиглагдаж байна.	ТӨБЗГ-ын тогтоолын хэрэгжилтийг хангаж, хөрөнгийн ашиглах жил, үнийг шинэчлэн тогтоох, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх	1	-									1	-
7	ГССҮТ	АХГ-2022/365/НА-СТА-ТШ335	Гэмтэл согог судлалын үндэсний төвийн Ерөнхий захирлын 2021 оны 5 дугаар сарын 10-ны А/65, 9 дүгээр сарын 1-ний А/112 дугаар тушаалуудаар хяналт шалгалтын удирдамж тус тус батлагдсан боловч хяналт шалгалт хийгдсэн эсэх нь тодорхойгүй байна.	Дотоод хяналт шалгалт хариуцсан ажилтны орон тоонд тухайн ажлын байрны шалгуурт нийцэх ажилтныг томилон ажиллуулж, тус байгууллагын стратеги зорилтыг хангахад дэмжлэг үзүүлэх дотоод хяналт шалгалт хийж байх	1										1	-
Санхүүгийн тайлангийн аудитын дүн					10	1,083,677.6	4	1,058,961.4	-	-					6	24,716.2
Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал																
Нийцлийн аудитын дүн					-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нийт дүн					10	1,083,677.6	4	1,058,961.4	-	-	-	-	-	-	6	24,716.2

